DOMSTOLENS DOM
av den 5 juli 1983*

I mål 171/82

har Tribunal de grande instance i Lyon till domstolen gett in en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 177 i EEG-fördraget i det mål som pågår vid den nationella domstolen mellan

Biagio Valentini

och

ASSEDIC, i Lyon.

Begäran avser tolkningen av artikel 46 i rådets förordning nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen (EGT L 149, s. 2, fransk version; svensk specialutgåva, del 05, volym 01) och av artikel 51 i EEG-fördraget.

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden J. Mertens de Wilmars, avdelningsordförandena P. Pescatore, A. O'Keeffe och U. Everling samt domarna Mackenzie Stuart, G. Bosco, T. Koopmans, O. Due, K. Bahlmann, Y. Galmot och C. Kakouris,

generaladvokat: G. F. Mancini,
justitiesekreterare: P. Heim,

meddelar följande

* Rättegångsspråk: franska.

dom

DOMSKÄL

1 Genom beslut av den 2 juni 1982, som inkom till domstolen den 24 juni 1982, har Tribunal de grande instance i Lyon, i enlighet med artikel 177 i EEG-fördraget, ställt en fråga om tolkningen av artikel 46 i rådets förordning nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen (EGT L 149, s. 2, fransk version; svensk specialutgåva, del 05, volym 01) och av artikel 51 i EEG-fördraget.

2 Denna fråga har uppkommit inom ramen för en tvist mellan Biagio Valentini och Association pour l'emploi dans l'industrie et le commerce (ASSEDIC) i Lyon.

3 Biagio Valentini, som är italiensk medborgare, har arbetat i Italien till 1957 och är där på grund av detta sedan 60 års ålder, dvs. sedan 1974, berättigad till en genom avgiftsinbetalningar förvärvad ålderspension, som uppgår till 15 FF per dag och som utbetalas av Istituto nazionale per la previdenza sociale (INPS).

4 Biagio Valentini arbetade därefter i Frankrike från 1963 till 1977 och har där på grund av detta sedan 63 års ålder, dvs. från 1977 då han slutade sin anställning, uppburit förmåner i form av en "garanterad inkomst vid avgång".

5 Systemet med en "garanterad inkomst vid avgång" infördes i Frankrike under en begränsad tidsperiod genom ett nationellt fackligt avtal för flera yrkesgrupper daterat den 13 juni 1977, som kompletterade och ändrade ett nationellt fackligt avtal för flera yrkesgrupper daterat den 27 mars 1972 om "garanterad inkomst vid avskedande", som i sin tur kompletterade bestämmelserna i bilagan till avtalet av den 31 december 1958 som införde ett nationellt system för arbetslöshetsförsäkring gemensamt för flera yrkesgrupper och som grundar sig på artikel L 351-5 i Code du travail. Detta system administreras av ASSEDIC-avdelningar, vilka även handhar systemets ekonomiska förvaltning och ingår i Union interprofessionnelle pour l'emploi dans l'industrie et le commerce (UNEDIC).

6 De förmåner som utges i form av en "garanterad inkomst" beviljas arbetstagare som avgår och som är äldre än 60 år, förutsatt att de under 10 år har varit anslutna till ett system för social trygghet för arbetstagare såsom utövare av en verksamhet som omfattas av arbetslöshetsförsäkringens tillämpningsområde och att de, som huvudregel, kan bevisa att de utan avbrott under ett år varit knutna till ett eller flera företag under de fem år som föregår deras avgång.

7 Den garanterade inkomsten motsvarar ett dagligt belopp på 70 % av den genomsnittliga daglönen under anställningens tre sista månader. Den kan dock minskas genom tillämpning av artikel 38 i tillägget av den 13 juni 1977 till bilagan till bestämmelserna om systemet för särskilda förmåner för arbetslösa arbetstagare som är äldre än 60 år. Denna bestämmelse som ingår i det tidigare nämnda nationella fackliga avtalet för flera yrkesgrupper, av den 13 juni 1977, syftar till att begränsa den ifrågavarande garanterade inkomsten "så att, sammanlagt med förmånerna vid ålderdom beräknade per dag, summan av de två förmånerna högst får utgöra 70 % av den daglön som skall läggas till grund för beräkningen".

8 ASSEDIC i Lyon beviljade Biagio Valentini förmåner i form av en "garanterad inkomst", varvid han uppfyllde villkoren enbart på grund av sitt arbete i Frankrike. ASSEDIC minskade dock det dagliga beloppet att utbetala till honom med den italienska ålderspensionen på 15 FF om dagen, så att summan av de två förmånerna inte överskred taket på 70 % av den tidigare daglönen.

9 Biagio Valentini anförde besvär mot denna beräkningsmetod vid Tribunal de grande instance i Lyon som beslutade att förklara målet vilande:

"tills dess att Europeiska gemenskapernas domstol, genom tolkning av artikel 46 i förordning nr 1408/71 av den 14 juni 1971 och av artikel 51 i Romfördraget, har fastställt huruvida en tillämpning av dessa bestämmelser möjliggör för en arbetstagare som är italiensk medborgare, som bor i Frankrike och som sedan 60 års ålder är berättigad till en ålderspension som utbetalas i Italien och som i Frankrike är berättigad till en garanterad inkomst på 70 % av sin daglön, så som det föreskrivs i tillägget av den 13 juni 1977 till bilagan till bestämmelserna om systemet för särskilda förmåner för arbetslösa arbetstagare, att kräva utbetalning av såväl sin italienska pension som den franska förmånen på 70 % av sin daglön eller om, tvärtom, den franska institutionen ASSEDIC som utbetalar denna

sistnämnda förmån till honom har rätt att minska den franska förmånens belopp med det belopp som utbetalas av den italienska institutionen".

10 Det framgår av den nationella domstolens beslut att frågan som ställts huvudsakligen syftar till att utröna om förmåner av det slag som utges i form av en "garanterad inkomst vid avgång", som föreskrivs i de tillämpliga franska bestämmelserna, omfattas av tillämpningsområdet för artikel 46 i förordning nr 1408/71 så att en tillämpning av nationella bestämmelser om förhindrande av sammanträffande är utesluten. Frågan består egentligen av två led: det första, som syftar till att utröna om en förmån som den som utbetalas i form av en "garanterad inkomst" är av samma slag som en ålderspension i den mening som avses i den ovannämnda förordningen, det andra, som syftar till att utröna om nationella eller gemenskapsrättsliga bestämmelser om förhindrande av sammanträffande kan tillämpas, mot bakgrund av de berörda förmånernas natur och artikel 51 i EEG-fördraget.

11 Vad gäller svaret på frågans första led, så har såväl motparten i målet vid den nationella domstolen som Frankrikes regering och kommissionen gjort gällande att förmåner av det slag som den franska "garanterade inkomsten vid avgång" inte kan betraktas som förmåner vid ålderdom, enligt den uppfattning som företräds av ASSEDIC i Lyon och Frankrikes regering på grund av att det rör sig om arbetslöshetsförmåner och enligt kommissionens uppfattning på grund av att det rör sig om en särskild typ av förmåner som hittills inte har omfattats av förordning nr 1408/71, vilket medför att sådana förmåner inte kan anses vara av "samma slag" som en ålderspension.

12 Italiens regering har däremot gjort gällande att ifrågavarande förmåner skall anses vara av "samma slag" som förmåner vid ålderdom mot bakgrund av de kriterier som utmärker dem, särskilt ålderskriteriet.

13 Enligt domstolens fasta rättspraxis skall sociala trygghetsförmåner, oberoende av de olika nationella lagstiftningarnas särdrag, anses vara av samma slag då deras föremål och syfte liksom deras beräkningsgrund och villkoren för beviljande är identiska. Däremot skall inte särdrag som enbart är formella anses väsentliga för klassificeringen av förmåner.

14 I detta avseende bör det påpekas att de förmåner vid ålderdom som avses i artiklarna 4.1 c och 46 i förordning nr 1408/71 huvudsakligen utmärks av det faktum att de syftar till att tillförsäkra personer, som avgår då de uppnår en viss ålder och som inte längre är skyldiga att stå till arbetsmarknadens förfogande, medel för deras försörjning. Dessutom utgår det system för sammanläggning och proportionell beräkning av förmåner, som föreskrivs i

artikel 46, från förutsättningen att dessa förmåner normalt finansieras och förvärvas genom de berättigades egna avgifter och beräknas på grundval av den tid de varit anslutna till detta försäkringssystem.

15 Detta följer för övrigt av en samlad bedömning av bestämmelserna i kapitel 3 i avdelning III i förordning nr 1408/71, särskilt av artikel 45 och de syften som uttrycks i det sjätte övervägandet i ingressen, där det föreskrivs att målen med förordningen "måste uppnås i synnerhet genom sammanräkning av alla de perioder som beaktas enligt nationella lagstiftningar om hur rätt till förmåner förvärvas och bibehålls och om hur belopp beräknas", samt i det åttonde övervägandet i ingressen, som uttryckligen hänvisar till förmåner vid ålderdom som förvärvats på grundval av försäkringsperioder i de olika medlemsstaterna.

16 Följaktligen, även om förmåner som de ifrågavarande har vissa likheter med förmåner vid ålderdom vad gäller föremål och syfte, särskilt i det att de skall tillförsäkra personer som har uppnått en viss ålder medel för deras försörjning, så skiljer de sig dock klart från förmåner vid ålderdom vad gäller beräkningsgrund och villkoren för beviljande, mot bakgrund av det system för sammanläggning och proportionell beräkning som är grundläggande för förordning nr 1408/71.

17 Den garanterade inkomsten skiljer sig även från förmåner vid ålderdom i den mån den har ett arbetsmarknadspolitiskt syfte, i det att den bidrar till att göra arbete som utförs av arbetstagare som snart skall pensioneras tillgängligt för unga personer som är arbetslösa, ett syfte som aktualiserats först efter genomförandet av förordning nr 1408/71, och som har samband med den ekonomiska kris som sedan ett visst antal år drabbar gemenskapen.

18 Det skall därutöver påpekas att kommissionen lagt ett förslag till rådet om att komplettera förordning nr 1408/71 i syfte att ta hänsyn till de ifrågavarande förmånernas särdrag.

19 Förmånerna i fråga kan således inte anses vara av samma slag som de förmåner vid ålderdom som avses i artikel 46 i förordning nr 1408/71.

20 Vad gäller frågans andra led, huruvida nationella bestämmelser om förhindrande av sammanträffande kan tillämpas, skall det erinras om att enligt artikel 12.2 i förordning nr 1408/71 får bestämmelser i en medlemsstats lagstiftning om minskning, innehållande eller indragning av förmåner för den som samtidigt har två eller flera socialförsäkringsförmåner åberopas mot den

berättigade även om rätten till förmånerna har förvärvats enligt en annan medlemsstats lagstiftning, förutsatt att dessa förmåner inte är förmåner av samma slag som de som utges på grund av invaliditet, ålderdom, dödsfall eller arbetssjukdom.

21 Under dessa omständigheter saknas det anledning att pröva frågan om vilka bestämmelser om förhindrande av sammanträffande som är tillämpliga i de fall då förmånerna i fråga är av samma slag som förmåner vid ålderdom i den betydelse som avses i artikel 12.2 andra meningen i förordning nr 1408/71.

22 Vad gäller artikel 12.2 första meningen skall det påpekas att den är förenlig med artikel 51 i fördraget som inte förbjuder tillämpning av nationella regler om förhindrande av sammanträffande i de fall då förmånerna – som de ifrågavarande – inte är av samma slag som förmåner vid invaliditet, ålderdom, dödsfall eller arbetssjukdomar i den mening som avses i förordning nr 1408/71. I den mån nationella regler om förhindrande av sammanträffande tillämpas på samma sätt gentemot medborgare från alla medlemsstater utan att hänsyn tas till deras nationalitet så föreligger inte någon diskriminering i den mening som avses i artikel 48 i EEG-fördraget.

23 Svaret på frågan är således att förmåner som de som utges i form av en "garanterad inkomst vid avgång", som föreskrivs i de tillämpliga franska bestämmelserna, inte omfattas av artikel 46 i förordning nr 1408/71 och att då det är fråga om sammanträffande av sådana förmåner och ålderspensioner från andra medlemsstater utgör gemenskapsrätten inte hinder för att nationella regler om förhindrande av sammanträffande tillämpas.

Rättegångskostnader

24 De kostnader som har förorsakats Frankrikes regering, Italiens regering och Europeiska gemenskapernas kommission, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

– angående de frågor som genom beslut av den 2 juni 1982 förts vidare av Tribunal de grande instance i Lyon – följande dom:

Förmåner som de som utges i form av en "garanterad inkomst vid avgång", som föreskrivs i de tillämpliga franska bestämmelserna, omfattas inte av artikel 46 i förordning nr 1408/71 och då det är fråga om sammanträffande av sådana förmåner och ålderspensioner från andra medlemsstater utgör gemenskapsrätten inte hinder för att nationella regler om förhindrande av sammanträffande tillämpas.

Mertens de Wilmars		Pescatore	O'Keeffe
Everling	Mackenzie Stuart	Bosco	Koopmans
Due	Bahlmann	Galmot	Kakouris

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 5 juli 1983.

P. Heim
Justitiesekreterare

J. Mertens de Wilmars
Ordförande